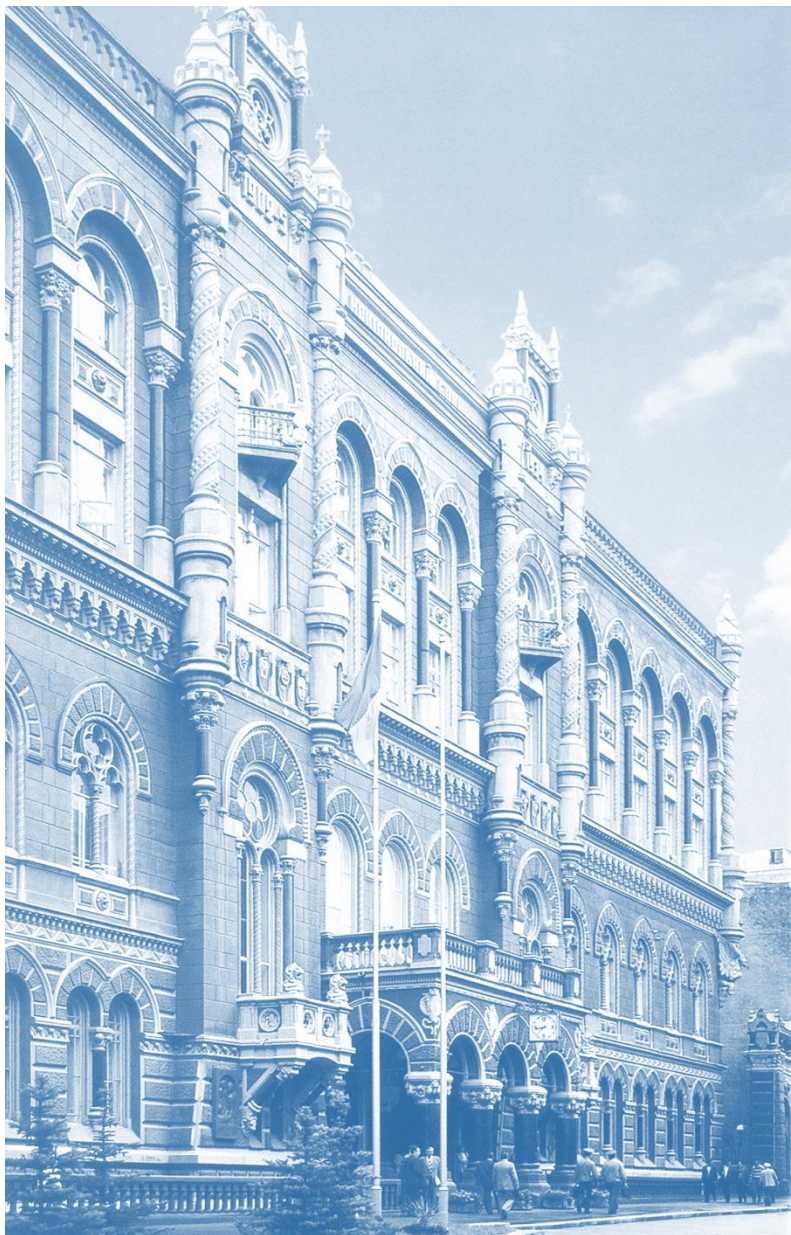

Аналітичний звіт “Опитування про умови кредитування”

IV квартал 2017

(жовтень 2017 року)

Опитування про умови кредитування

IV квартал 2017 року. Випуск № 12 (24)

Опитування про умови кредитування в Україні – це аналітичний звіт за результатами анкетування банків, яке щокварталу проводить Національний банк України. Мета опитування – поглибити розуміння стану й тенденцій розвитку кредитного ринку Національним банком України та учасниками банківського сектору. Звіт містить узагальнені оцінки і прогнози змін стандартів та умов кредитування корпоративного сектору і домогосподарств, змін кредитного попиту тощо.

У звіті подано оцінку стану кредитного ринку у III кварталі та очікувань на IV квартал 2017 року. Опитування проводилося з 21 вересня до 9 жовтня 2017 року серед кредитних менеджерів 67 банків. Відповіді надали 67 банків (100% респондентів), їхня частка в загальному обсязі активів банківської системи становить 97%. Результати опитування відображають думку респондентів і не є оцінками та прогнозами Національного банку України.

Із цим аналітичним звітом, даними анкет та додатковою інформацією про опитування можна ознайомитися на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою:

http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=20231434

Наступне опитування про умови кредитування, що стосуватиметься очікувань на I квартал 2018 року, буде опубліковано в січні 2018 року.

Звіт містить результати опитування про умови кредитування в III кварталі та очікувані зміни в IV кварталі 2017 року. Відповіді респондентів подано на консолідованій основі як баланс відповідей. Його можна інтерпретувати як різницю між зваженою часткою респондентів, що звітують про “збільшення” певного показника, та зваженою часткою респондентів, що звітують про “зменшення” цього показника. Баланс відповідей може набувати значень у діапазоні $\pm 100\%$. Позитивний баланс означає, що респонденти в цілому оцінюють, що показник збільшився/посилився порівняно з попереднім кварталом або очікують, що він зросте/посилиться в наступному кварталі. Детальні пояснення методології наведено в додатку до цього звіту.

Опитування про умови кредитування

IV квартал 2017 року. Випуск № 12 (24)

КЛЮЧОВІ ПОКАЗНИКИ НА НАСТУПНІ 12 МІСЯЦІВ

- Банки очікують зростання кредитування в усіх основних сегментах. У III кварталі найбільше респондентів сподівалося на збільшення корпоративних кредитів: 76% (80%)¹. Пожвавлення кредитування у споживчому сегменті передбачають 64% (96%) опитаних. Загалом банки сподіваються на підвищення якості роздрібного кредитного портфеля, водночас окремі великі банки прогнозують зниження якості корпоративних кредитів. Високі очікування припливу депозитів зберігаються: на зростання вкладів населення розраховують 61% (91%) респондентів, коштів бізнесу – 66% (75%).

УМОВИ КРЕДИТУВАННЯ

- У III кварталі стандарти корпоративного кредитування в цілому не змінилися: про це повідомили 68% (43%) опитаних. Для кредитів малим і середнім підприємствам (МСП), а також довгострокових та валютних стандарти підвищилися попри те, що в попередньому кварталі банки очікували їхнього зниження. Респонденти сподіваються, що у IV кварталі стандарти схвалення заявок на кредити бізнесу знижуватимуться, насамперед для гривневих та короткострокових кредитів.
- У III кварталі окремі великі банки суттєво підвищили стандарти споживчого кредитування. Серед причин вони назвали ослаблення конкуренції на ринку, фактори, пов'язані з капіталом і ліквідністю та погіршення очікувань платоспроможності позичальників. У результаті середньозважений показник стандартів схвалення заявок на споживчі кредити підвищився в цілому по системі вперше з початку 2015 року, незважаючи на те що в більшості банків стандарти не змінилися. В іпотечному сегменті банки надалі знижували стандарти кредитування, тенденція триває чотири квартали поспіль. У наступному кварталі більшість банків очікує пом'якшення чи незмінності стандартів кредитування як у споживчому, так і в іпотечному сегментах.
- У III кварталі банки схвалювали більше заявок на всі види корпоративних кредитів, ніж у попередньому. Найзначніше – на короткострокові, гривневі та кредити великим підприємствам. Відсоткові ставки знижуються протягом двох років поспіль, водночас кредитні угоди встановлюють дедалі жорсткіші обмеження для позичальників.
- Частка схвалених заявок на кредити домогосподарствам дещо зросла.

ПОПИТ

- Попит корпорацій на кредити зростав у III кварталі, але про це заявило менше банків, ніж у попередньому кварталі, незважаючи на те, що кредитні ставки і далі знижувалися.
- Попит на іпотечні кредити помітно збільшився (баланс середньозважених відповідей 37%), на споживчі – зріс, але незначно (баланс відповідей 5%). Його відновленню посприяли зниження ставок за кредитами, покращення споживчих настроїв та пожвавлення на ринку нерухомості.
- У III кварталі банки очікують зростання попиту на кредити як із боку бізнесу (62% (78%) респондентів), так і з боку домогосподарств, насамперед на споживчі кредити – 53% (78%).
- Банки покращили оцінки закредитованості бізнесу в цілому (баланс відповідей 1% порівняно із 17% у минулому кварталі) та великих підприємств (19% порівняно з 28%). Боргове навантаження домогосподарств є середнім: так вважають 67% (70%) респондентів.

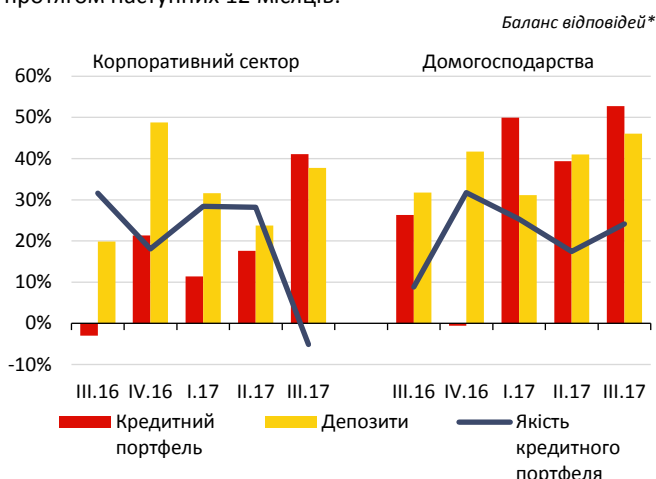
РИЗИКИ

- Банки вважають, що у III кварталі кредитний та валютний ризики підвищилися. Натомість ризики процентний та ліквідності знизилися, операційний – не змінився. У IV кварталі банки очікують зростання кредитного, валютного та операційного ризиків разом зі зменшенням процентного.

¹ Тут і далі за текстом відповіді респондентів не зважені – 1 банк = 1 голос. У дужках наведено зважені показники (детальніше див. додаток на стор. 8).

I. Очікування на наступні 12 місяців

Графік 1. Очікування зміни ключових показників банків протягом наступних 12 місяців.

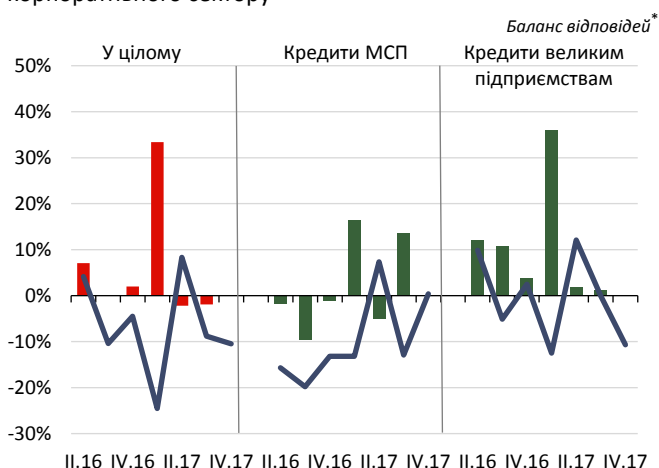

*Позитивний баланс відповідей свідчить про очікування зростання відповідного показника.

У III кварталі банки зберегли оптимістичні очікування. 76% респондентів очікують зростання обсягу корпоративних кредитів, баланс відповідей становив 41% – найвище значення з початку 2015 року. Зростання споживчого кредитування очікують 64% опитаних (баланс відповідей – 96%). Близько третини банків прогнозує підвищення якості кредитного портфеля корпоративних клієнтів та домогосподарств (відповідно 39% та 33% респондентів). Але баланс відповідей був від’ємним (-5%) через песимістичні очікування окремих великих банків. Банки розраховують, що в наступні 12 місяців збільшаться депозити корпорацій та населення (баланси відповідей відповідно 38% та 46%) (графік 1).

II. Кредитування корпоративного сектору

Графік 2. Зміна стандартів схвалення кредитних заявок корпоративного сектору¹

¹Тут і далі стовпчики відображають баланс відповідей за квартал. Темна лінія – очікування на наступний за звітним квартал.

*Позитивний баланс відповідей свідчить про посилення жорсткості стандартів схвалення кредитних заявок.

Понад дві третини респондентів заявили, що у III кварталі стандарти схвалення кредитних заявок у корпоративному сегменті не змінилися, баланс відповідей -1.9%. Банки дещо підвищили стандарти для кредитів МСП, довгострокових та валютних.

Зниження капіталізації та погіршення курсових очікувань названі факторами, через які банки посилювали внутрішні нормативи та критерії кредитної політики у корпоративному сегменті. Вплив цих факторів на кредитні стандарти компенсували підвищення конкуренції між банками та кращі очікування зростання окремих галузей економіки (детальні результати наведено в розділі III додатка).

Графік 3. Зміна стандартів схвалення кредитних заявок корпоративного сектору

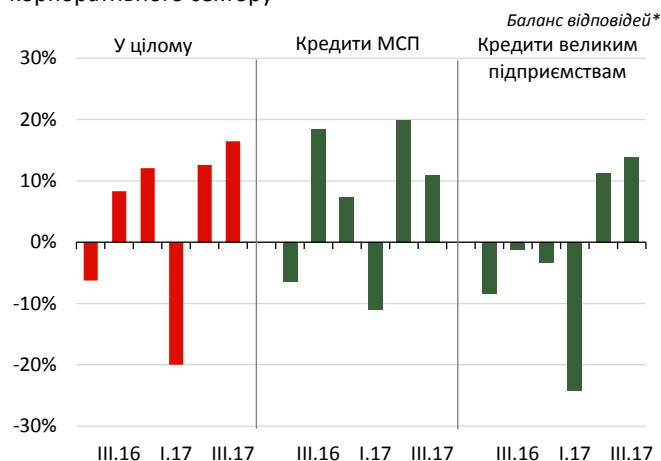
*Позитивний баланс відповідей свідчить про посилення жорсткості стандартів схвалення кредитних заявок.

На наступний квартал банки прогнозують зниження стандартів кредитування, насамперед для гривневих та короткострокових кредитів (графіки 2, 3).

У III кварталі банки схвалювали більше кредитних заявок, ніж у попередньому, баланс відповідей зріс із 13% до 16%. Найзначніше рівень схвалення збільшився у сегментах короткострокових, гривневих та кредитів великим підприємствам (графіки 4, 5).

Головним фактором, що позитивно вплинув на динаміку корпоративного кредитування у III кварталі, було зниження відсоткових ставок. Також респонденти вказали на зниження банками невідсоткових платежів. Водночас банки посилювали обмеження для корпоративних позичальників,

Графік 4. Зміна рівня схвалення кредитних заявок корпоративного сектору

*Позитивний баланс відповідей свідчить про збільшення рівня схвалення кредитних заявок.

Графік 5. Зміна рівня схвалення кредитних заявок корпоративного сектору

*Позитивний баланс відповідей свідчить про збільшення рівня схвалення кредитних заявок.

Графік 6. Зміна кредитного попиту корпоративного сектору

Баланс відповідей*

*Позитивний баланс відповідей свідчить про збільшення попиту.

установлені в кредитних угодах, насамперед до великих підприємств (деталі – в розділі III додатка до звіту).

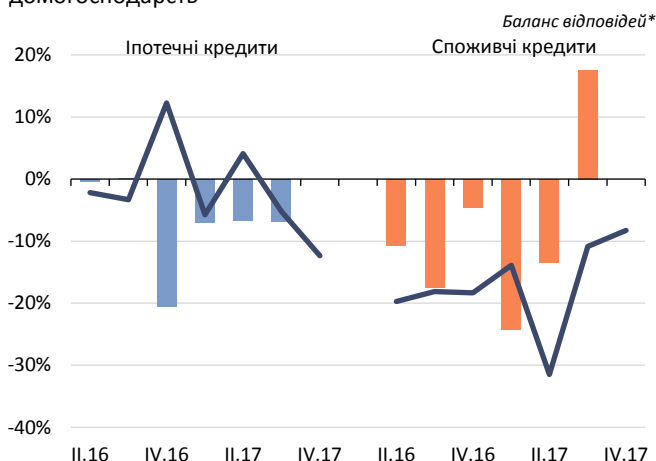
У III кварталі тривало зростання попиту на корпоративні кредити, хоча про це заявила менша кількість банків, ніж квартал тому. Попит зріс на всі види таких кредитів (графік 6).

Попит на кредити бізнесу підживлювали потреби підприємств в оборотному капіталі та інвестиціях, зниження відсоткових ставок та необхідність реструктурувати борги (розділ III додатка до звіту).

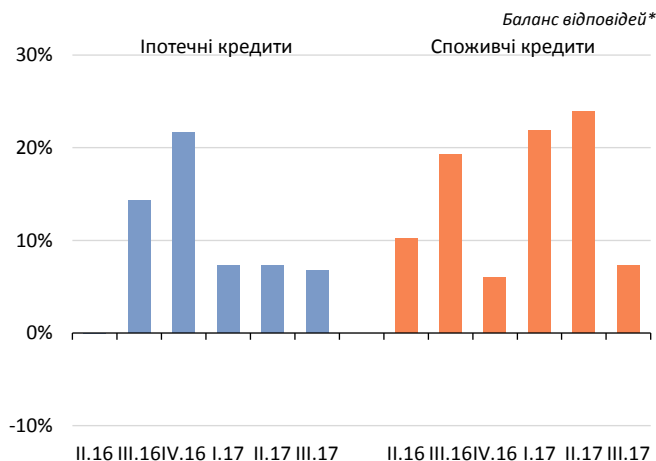
У наступному кварталі банки очікують подальшого зростання попиту на всі види кредитів бізнесу.

У III кварталі банки оцінили боргове навантаження в корпоративному секторі як високе. Однак кількість банків, які вказали на високу закредитованість, зменшилася до 28% (із 34% у попередньому кварталі). Закредитованість великих підприємств залишилася значною (39% респондентів порівняно з 47% у минулому кварталі). Боргове навантаження МСП банки оцінюють як середнє, про це заявили 72% опитаних.

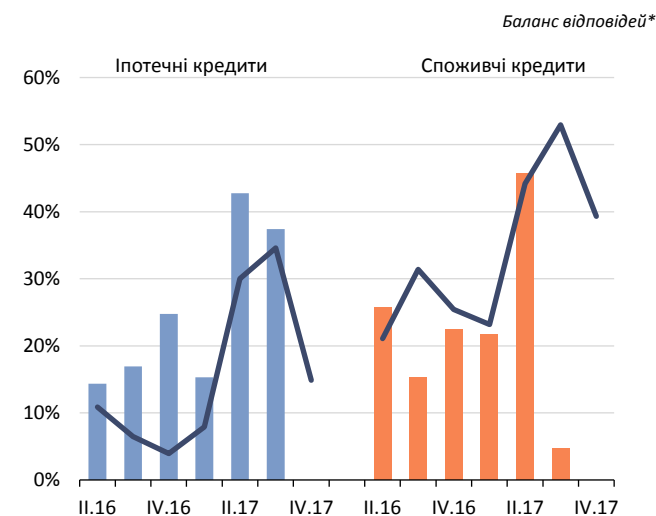
III. Кредитування домогосподарств

Графік 7. Зміна стандартів схвалення кредитних заявок домогосподарств

*Позитивний баланс відповідей свідчить про посилення жорсткості стандартів схвалення кредитних заявок.

Графік 8. Зміна рівня схвалення кредитних заявок домогосподарств

*Позитивний баланс відповідей свідчить про збільшення рівня схвалення кредитних заявок.

Графік 9. Зміна кредитного попиту домогосподарств

*Позитивний баланс відповідей свідчить про збільшення кредитного попиту.

У III кварталі окремі великі банки суттєво посилили внутрішні нормативи та критерії відбору позичальників у сегменті споживчих кредитів. Через це баланс відповідей на питання про зміну стандартів схвалення кредитних заявок у споживчому сегменті зріс до 18%. При цьому чверть респондентів протягом кварталу послабила стандарти, а 65% – залишили незмінними.

Зміна стандартів кредитування окремими великими банками у споживчому сегменті була спричинена, за їхнім твердженням, послабленням конкуренції, зниженням капіталізації та ліквідної позиції, очікуваним погіршенням платоспроможності позичальників та зростанням ризику застави. Натомість переважна більшість респондентів зазначила, що вплив усіх цих факторів у III кварталі не змінився.

В іпотечному кредитуванні стандарти схвалення заявок послаблюються чотири квартали поспіль, баланс відповідей становить -5%.

Банки очікують незначного зниження в IV кварталі стандартів кредитування домогосподарств як у споживчому, так і в іпотечному сегментах. Про це повідомили відповідно 32% та 22% респондентів (баланси відповідей становили -8% та -12%, графік 7).

У III кварталі банки схвалювали більше заявок як на іпотечні, так і на споживчі кредити, баланс відповідей становив 7% для обох сегментів (графік 8). Головний чинник – зниження відсоткових ставок.

Тривало зростання попиту домогосподарств на кредити. 36% опитаних заявили, що він збільшився на іпотеку і 42% – на споживчі кредити. Основним чинником підвищення попиту на іпотеку було поживлення на ринку нерухомості та зниження ставок, на споживчі кредити – покращення споживчих настроїв (графік 9 та розділ IV додатка).

У IV кварталі банки очікують приросту попиту на споживчі та іпотечні кредити, баланс відповідей становив відповідно 39% та 15%.

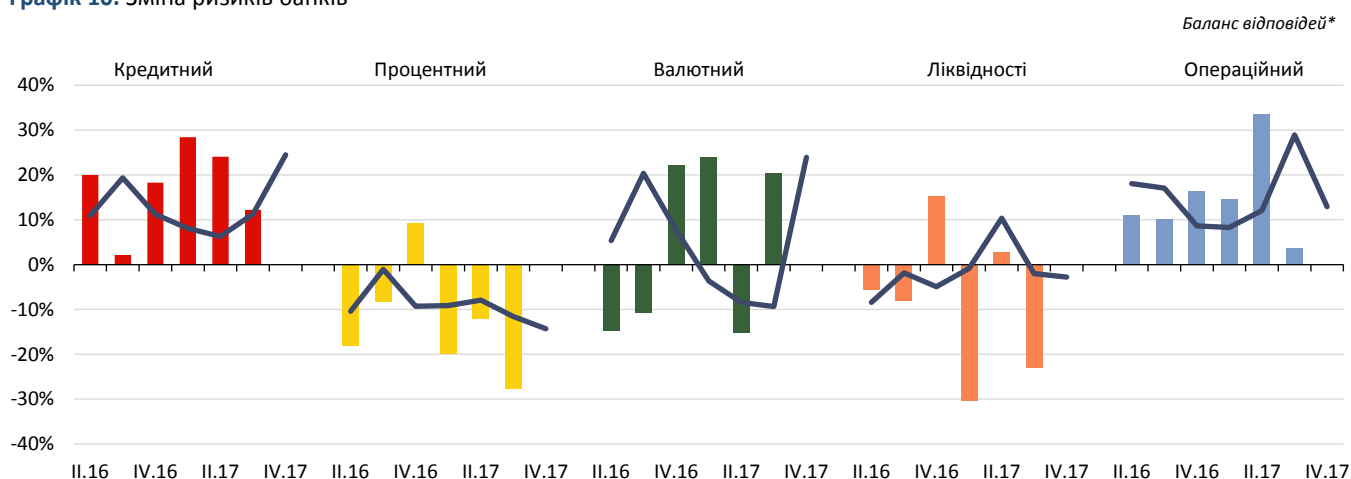
Більшість банків (67% респондентів) вважає боргове навантаження на домогосподарства середнім.

IV. Оцінка ризиків

У III кварталі 28% банків заявили про збільшення кредитного ризику. Баланс відповідей становив 12% і був зіставним з очікуваннями минулого кварталу. Валютний ризик змінив тренд і збільшився всупереч очікуванням, що він зменшиться. Це пояснюється помірною девальвацією та волатильністю курсу наприкінці кварталу. Процентний ризик був низьким протягом трьох останніх кварталів. Ризик ліквідності зменшився, про що заявили 22% банків. Подолавши наслідки червневої кібератаки, більшість банків (81%) вказала на незмінність операційного ризику.

Банки очікують, що кредитний, валютний та операційний ризики зростуть у IV кварталі (баланс відповідей – відповідно 25%, 24% та 13%). Водночас респонденти вважають, що зменшиться процентний ризик, а ризик ліквідності залишиться незмінним (графік 10).

Графік 10. Зміна ризиків банків

*Позитивний баланс відповідей свідчить про збільшення ризиків.

Результати опитування

Кожен банк-респондент в особі кредитного менеджера заповнював електронну анкету. Анкета містить три види запитань:

- відкриті запитання (без обмеження варіантів відповідей);
- запитання із запропонованими варіантами відповідей;
- запитання із запропонованими варіантами відповідей, де відповіді наведено за порядковою шкалою.

Для запитань, де відповіді наведено за порядковою шкалою (наприклад, від “суттєво збільшився” до “суттєво зменшився”), розраховано показник “баланс відповідей”.

Для цілей опитування використано такі визначення:

- кредитні стандарти – це внутрішні нормативи та критерії, якими керується банк у своїй кредитній політиці;
- кредитні умови – це терміни та умови надання кредиту, узгоджені між банком та позичальником.

Запитання анкети стосуються змін за останні три місяці та очікуваних змін протягом наступних трьох місяців (тобто протягом наступного за звітним кварталом).

Для розрахунку агрегованого результату за всіма банками кожній відповіді присвоєно оцінку залежно від відповіді респондента і його ваги в загальній вибірці. Оцінки розміщені на шкалі від -1 до 1 залежно від напрямку зміни показника. Відповіді, які свідчать, що показник змінився суттєво, отримують удвічі вищу оцінку, ніж відповіді, що відображають несуттєву зміну. Відповідь “зріс суттєво” матиме оцінку 1, а відповідь “зріс несуттєво” – оцінку 0.5. Кожну оцінку зважено на частку відповідного респондента в загальній вибірці залежно від його частки в активах або кредитному портфелі корпоративного сектору/домогосподарств цієї вибірки. Сумарна оцінка за всіма банками становить баланс відповідей, який можна інтерпретувати як різницю між зваженою часткою респондентів, що звітують про “збільшення” певного показника, та зваженою часткою респондентів, що звітують про “зменшення” цього показника. Баланс відповідей може набувати значень в діапазоні $\pm 100\%$. Позитивний баланс відповідей свідчить про те, що респонденти в цілому оцінюють/очікують зміну показника (стандартів схвалення кредитних заявок/рівня схвалення кредитних заявок/попиту на кредитні продукти/ризиків тощо) у бік збільшення/посилення порівняно з попереднім кварталом/у наступному кварталі. Детальнішу інформацію про те, як інтерпретувати баланс відповідей до кожного запитання, наведено в примітках до відповідних графіків.

Із результатами анкетування у форматі Excel можна ознайомитися на сторінках офіційного Інтернет-представництва Національного банку України за адресою: http://bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=20231434

Баланс відповідей, %

2013		2014			2015				2016				2017		
IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.

I. Очікування на наступні 12 місяців: ключові показники

Як, на Вашу думку, зміняться нижчезазначені показники корпоративного сектору у Вашому банку протягом наступних 12 місяців?

Кредитний портфель	—	—	—	—	—	-18.0	-12.9	3.2	9.7	-12.2	-4.2	-3.0	21.4	11.4	17.6	41.1
Депозити	—	—	—	—	—	7.0	17.2	30.4	34.9	39.3	40.2	19.8	48.8	31.6	23.8	37.7
Якість кредитного портфеля	—	—	—	—	—	-9.2	-5.6	5.2	13.9	15.1	19.1	31.6	18.0	28.4	28.2	-5.1

Як, на Вашу думку, зміняться нижчезазначені показники домогосподарств у Вашому банку протягом наступних 12 місяців?

Кредитний портфель	—	—	—	—	—	-44.2	-40.3	-31.6	-21.5	-3.6	6.4	26.3	-0.6	49.9	39.4	52.7
Депозити	—	—	—	—	—	11.1	29.9	23.8	32.4	36.6	13.9	31.7	41.7	31.1	41.0	46.1
Якість кредитного портфеля	—	—	—	—	—	-28.3	-11.0	18.1	28.4	14.4	1.8	8.8	31.7	25.3	17.5	24.1

II. Оцінки ризиків

Як змінилися ризики для Вашого банку протягом кварталу, що закінчився?

Кредитний ризик	-3.1	37.6	37.9	37.6	37.0	39.5	38.5	11.4	23.0	14.5	20.0	2.2	18.3	28.4	24.0	12.2
Процентний ризик	11.1	38.3	19.4	37.0	25.0	24.3	27.9	1.5	0.1	-7.1	-18.1	-8.3	9.2	-20.0	-12.0	-27.8
Валютний ризик	14.1	64.3	44.4	60.5	46.0	41.2	15.0	-23.3	13.3	-2.8	-14.7	-10.7	22.2	24.0	-15.2	20.5
Ризик ліквідності	16.1	38.1	31.6	2.6	19.5	34.7	7.6	-30.9	-17.3	-10.4	-5.7	-8.0	15.2	-30.3	2.8	-23.1
Операційний ризик	-1.1	-2.3	20.1	21.7	2.3	-0.1	11.6	11.6	10.1	3.9	10.9	10.2	16.3	14.6	33.5	3.6

Як, за Вашими очікуваннями, зміняться ризики для Вашого банку протягом наступного кварталу?

Кредитний ризик	2.5	19.6	22.8	27.9	25.9	24.4	22.3	2.2	10.9	10.9	19.4	11.3	8.1	6.3	11.3	24.5
Процентний ризик	-5.0	15.6	13.5	8.0	16.9	25.1	18.5	-8.9	-8.4	-10.4	-1.0	-9.3	-9.1	-7.9	-11.6	-14.3
Валютний ризик	5.7	42.3	-15.1	29.5	29.7	10.5	18.9	-2.0	-3.2	5.3	20.3	7.7	-3.6	-8.4	-9.3	23.9
Ризик ліквідності	-3.6	13.4	-6.1	27.1	25.1	-3.9	19.4	9.0	-4.9	-8.4	-1.9	-4.9	-0.8	10.4	-2.0	-2.8
Операційний ризик	-6.0	-6.8	-7.4	0.3	-4.5	6.6	9.2	10.3	18.0	18.1	17.0	8.7	8.3	12.1	28.9	12.9

	Баланс відповідей, %																	
	2013			2014				2015				2016				2017		
	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.		
III. Кредитування корпоративного сектору																		
Як змінилися стандарти схвалення заявок на кредити корпоративному сектору протягом кварталу, що закінчився?																		
У цілому	11.3	50.0	56.0	47.1	47.3	42.7	30.2	3.1	16.9	-0.9	7.1	2.0	33.4	-2.2	-1.9			
Кредити МСП	0.8	48.2	55.5	45.5	46.4	40.6	25.2	8.5	4.2	-3.9	-1.8	-9.5	-1.1	16.5	-5.1	13.5		
Кредити великим підприємствам	13.2	39.2	30.2	38.5	35.6	40.4	34.3	7.3	22.2	11.0	12.2	10.7	3.9	35.9	1.9	1.2		
Короткострокові кредити	4.6	45.3	33.5	41.6	43.3	37.4	26.4	1.3	15.5	-3.6	5.8	7.4	-0.1	21.7	-3.9	-2.6		
Довгострокові кредити	18.1	51.8	41.2	42.7	38.9	50.8	37.2	19.7	30.1	16.5	4.1	2.0	3.5	38.2	6.1	11.6		
Кредити в національній валюті	5.4	43.7	37.9	41.7	44.0	38.4	27.2	2.2	3.8	-9.0	-2.9	-1.3	-0.4	17.3	-3.8	-2.6		
Кредити в іноземній валюті	17.0	52.8	47.0	51.7	52.0	56.8	44.3	21.9	22.5	39.6	8.1	12.0	4.5	32.9	6.8	13.3		
Як нижчезазначені фактори вплинули на зміну стандартів схвалення заявок на кредити корпоративному сектору протягом кварталу, що закінчився?																		
Капіталізація банку	2.4	33.0	28.8	33.1	22.8	26.9	13.5	6.1	13.2	6.5	6.4	1.6	0.3	6.4	12.4	11.6		
Ліквідна позиція банку	10.3	36.2	23.3	23.6	23.7	22.8	23.8	6.5	7.2	-7.1	-0.9	-8.4	-1.0	5.9	-0.4	-1.6		
Конкуренція з іншими банками	-6.5	1.5	-0.2	-10.5	-5.9	14.6	0.0	-5.5	-0.5	-10.9	-1.0	-10.1	-12.6	-11.2	-17.9	-15.3		
Конкуренція з небанківськими установами	0.0	8.6	0.7	3.2	3.8	3.6	0.2	0.9	2.1	-1.1	3.2	0.0	0.0	0.1	0.0	0.4		
Очікування загальної економічної активності	22.9	62.1	59.3	53.6	49.4	48.9	45.1	33.1	35.5	3.8	9.9	0.1	-4.6	-3.4	-13.3	1.5		
Інфляційні очікування	12.9	52.2	41.0	47.6	38.1	34.9	36.2	35.3	48.6	20.8	7.9	2.7	-1.0	-3.2	-1.2	-0.9		
Курсові очікування	22.1	65.8	62.6	64.8	53.1	45.9	46.6	38.7	41.7	26.9	11.1	4.4	6.1	8.1	8.4	4.8		
Очікування розвитку галузі або окремого підприємства	12.9	42.0	31.4	42.0	34.1	29.3	37.2	32.9	27.4	-7.6	7.7	2.5	-8.0	-5.7	-12.4	-6.6		
Ризик застави	14.3	34.6	24.2	36.5	29.2	26.5	34.1	33.3	23.2	14.3	13.5	5.9	13.5	8.1	-3.1	-3.0		
Як, на Вашу думку, зміняться стандарти схвалення заявок на кредити корпоративному сектору протягом наступного кварталу?																		
У цілому	3.5	35.6	26.5	26.5	26.8	16.8	15.9	3.4	6.6	4.1	-10.4	-4.5	-24.5	8.3	-8.8	-10.4		
Кредити МСП	-0.2	33.9	25.4	25.8	32.0	16.6	16.7	3.3	-19.3	-15.7	-19.8	-13.2	-13.2	7.3	-12.9	0.4		
Кредити великим підприємствам	4.4	37.4	26.3	30.5	26.5	19.8	15.8	7.3	6.7	9.9	-5.1	2.5	-12.5	12.1	-0.1	-10.7		
Короткострокові кредити	2.2	31.0	24.5	19.6	25.4	16.4	13.2	1.0	-7.6	-10.3	-22.0	-5.9	-23.7	13.5	-4.4	-16.4		
Довгострокові кредити	12.0	46.2	34.7	31.0	38.2	27.0	21.1	13.6	20.0	13.6	-1.6	7.6	-8.4	21.7	-6.0	-9.3		
Кредити в національній валюті	1.3	30.6	22.6	20.7	24.3	15.2	13.1	1.8	-0.7	-6.2	-11.8	-12.2	-24.7	7.1	-9.1	-15.0		
Кредити в іноземній валюті	8.7	53.9	28.3	31.8	44.0	30.2	20.1	20.6	23.6	12.1	2.3	4.4	-9.0	25.9	1.8	-1.7		
Як змінився рівень схвалення заявок на кредити корпоративному сектору у кварталі, що закінчився?																		
У цілому	-6.2	-33.5	-20.7	-29.5	-18.2	-8.4	-22.8	5.5	-10.3	6.3	-6.3	8.3	12.1	-20.0	12.6	16.4		
Кредити МСП	-0.3	-31.5	-16.3	-20.9	-12.9	-5.8	-19.2	4.6	7.5	-6.8	-6.4	18.5	7.3	-11.1	19.9	10.9		
Кредити великим підприємствам	-2.9	-31.2	-20.0	-27.9	-18.3	-11.7	-22.6	-0.6	-11.3	6.6	-8.4	-1.2	-3.3	-24.2	11.3	13.9		
Короткострокові кредити	-1.2	-22.0	-14.8	-21.3	-12.8	-6.7	-20.6	7.1	10.5	0.7	-5.6	8.3	11.3	-18.7	13.3	17.3		
Довгострокові кредити	-7.7	-46.2	-32.7	-31.3	-27.4	-20.8	-28.0	-8.9	-31.4	-5.5	-0.7	-1.0	-9.7	-24.5	9.8	7.2		
Кредити в національній валюті	-0.9	-23.4	-11.8	-16.9	-13.0	-8.0	-21.4	6.1	4.3	6.6	2.3	15.6	11.2	-13.9	18.5	17.4		
Кредити в іноземній валюті	-11.3	-48.9	-25.9	-42.9	-26.1	-22.1	-29.6	-17.8	-20.9	-9.2	-2.2	-3.1	-9.7	-24.5	2.3	0.6		
Як змінилися цінові та нецінові умови схвалення заявок на кредити корпоративному сектору протягом кварталу, що закінчився?																		
<i>Процентні ставки (підвищення – більш жорсткі умови, зниження – послаблення умов)</i>																		
У цілому	26.7	39.4	29.2	31.7	30.6	58.7	43.3	10.5	-19.8	-25.7	-22.3	-31.7	-16.7	-40.9	-33.6	-38.3		
МСП	18.9	41.2	30.9	30.9	30.2	60.1	39.4	10.0	-20.7	-19.1	-25.5	-18.3	-13.2	-41.3	-39.9	-31.6		
Великі підприємства	25.4	39.1	28.5	30.9	30.8	59.8	42.8	11.1	-13.6	-30.9	-15.3	-31.6	-17.7	-40.5	-33.4	-38.2		
<i>Зміни непроцентних платежів</i>																		
У цілому	3.6	15.6	12.0	9.1	16.8	11.6	6.7	1.5	2.0	4.6	2.9	7.7	-1.4	-0.2	-1.4	-7.1		
МСП	3.6	15.8	11.6	7.3	16.0	11.0	5.4	1.5	-3.9	3.7	3.2	7.8	-1.4	-0.2	5.3	-1.1		
Великі підприємства	3.6	14.2	11.6	9.2	15.4	13.0	7.7	1.5	1.4	4.8	3.2	1.5	0.3	-0.2	-1.4	-7.1		
<i>Розмір кредиту або кредитної лінії</i>																		
У цілому	6.5	32.8	29.7	44.0	39.7	45.6	27.8	16.4	13.8	3.1	1.1	0.3	6.8	25.8	-3.3	-0.1		
МСП	1.5	30.4	24.6	34.6	36.7	33.2	24.3	4.0	8.3	5.3	-1.8	-3.7	-3.0	22.8	3.0	0.0		
Великі підприємства	6.4	23.9	29.7	43.9	38.6	48.2	27.8	17.5	14.0	3.5	1.6	0.3	7.0	26.2	-3.0	-0.1		

	Баланс відповідей, %															
	2013			2014			2015			2016			2017			
	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.
<i>Заставні вимоги</i>																
У цілому	9.2	30.1	32.8	32.3	30.0	35.1	29.5	27.1	17.9	8.3	8.5	16.0	11.7	11.6	-1.0	-2.7
МСП	12.2	30.0	32.1	26.2	27.9	36.1	25.6	26.5	17.0	18.9	9.9	5.4	4.4	8.8	-3.6	9.9
Великі підприємства	9.3	30.0	32.9	32.2	28.6	37.5	29.5	16.2	18.2	8.2	8.3	25.8	11.6	18.2	5.4	-2.9
<i>Обмеження, які накладаються кредитною угодою на позичальника</i>																
У цілому	15.0	27.4	30.6	25.3	29.6	18.2	26.6	13.1	15.7	15.3	9.4	13.3	17.3	26.3	23.7	19.4
МСП	15.0	25.8	30.8	20.8	25.8	18.2	21.8	11.6	14.4	14.8	8.9	9.6	15.9	40.6	17.7	11.3
Великі підприємства	15.8	27.4	30.8	27.1	26.8	22.1	26.4	13.1	15.8	15.3	9.5	13.3	17.2	26.4	24.1	19.4
<i>Строк кредиту</i>																
У цілому	6.8	27.8	21.1	29.0	26.1	25.2	15.7	10.1	7.7	8.7	7.2	7.0	6.9	2.9	-8.1	0.9
МСП	7.9	23.9	16.0	22.4	21.6	24.1	13.8	10.1	7.8	8.9	3.5	3.5	3.6	2.0	-1.9	0.9
Великі підприємства	7.0	24.0	22.1	28.9	23.9	28.7	16.4	12.6	8.1	8.8	7.4	9.2	6.9	2.9	-6.3	2.4
Як змінився попит корпоративного сектору на кредити протягом кварталу, що закінчився, без урахування сезонних змін?																
У цілому	7.6	15.7	12.7	21.3	19.7	25.5	3.1	9.4	12.3	25.0	11.3	23.3	17.6	8.8	22.4	13.9
Кредити МСП	11.6	15.1	10.4	18.8	23.5	21.5	1.6	10.7	32.4	28.7	23.3	24.4	16.9	16.9	25.1	18.2
Кредити великим підприємствам	15.4	11.7	14.7	14.8	19.2	14.9	2.9	9.3	5.7	18.1	8.6	12.2	3.7	5.4	14.4	13.5
Короткострокові кредити	14.7	20.4	18.9	28.0	26.3	18.8	3.3	11.1	12.7	17.7	10.4	18.2	16.7	4.0	22.4	14.9
Довгострокові кредити	-14.4	-4.2	9.3	-3.9	10.5	0.2	-8.6	4.7	3.2	7.2	1.5	7.2	-1.8	17.0	12.8	10.8
Кредити в національній валюті	3.1	22.7	18.0	23.6	25.9	24.4	3.7	12.5	18.4	25.5	11.3	22.2	18.3	10.2	22.4	13.9
Кредити в іноземній валюті	11.3	-13.0	-15.2	-31.9	-36.3	-47.5	-35.4	-19.0	-10.7	-19.9	11.5	2.3	-2.6	-3.4	1.4	2.4
Як нижчезазначені фактори вплинули на зміну попиту корпоративного сектору на кредити у кварталі, що закінчився?																
Зміна процентних ставок	-16.1	-23.7	-20.4	-10.4	-11.9	-26.0	-32.4	-18.0	2.1	15.2	25.7	18.0	14.9	15.7	21.1	19.7
Потреба в капітальних інвестиціях	2.3	-29.6	-24.6	-18.7	-11.4	-11.1	-0.6	4.9	2.8	14.0	8.3	5.9	8.9	8.3	20.6	13.4
Потреби в обіговому капіталі	5.2	-3.2	0.1	13.8	14.5	28.7	36.2	32.1	22.1	36.7	22.5	25.6	17.1	17.4	23.8	24.2
Реструктуризація боргу	4.2	10.9	19.0	24.4	15.7	31.4	22.8	19.1	28.2	24.9	12.9	20.3	16.3	17.3	20.6	15.2
Внутрішнє фінансування	-0.3	-16.5	1.5	2.6	-8.8	4.4	8.1	9.6	4.1	2.3	4.1	6.6	8.9	3.8	8.2	-4.4
Кредити від інших банків	-3.6	-8.7	3.9	5.7	-2.8	6.8	9.5	4.6	8.5	-6.0	-8.9	-7.5	1.1	-12.8	-10.0	2.2
Продаж активів	-2.3	-9.3	-11.3	-15.0	-13.1	2.0	-1.8	3.2	1.3	2.1	1.9	1.7	1.8	1.6	1.5	0.0
Як, на Вашу думку, зміниться попит корпоративного сектору на кредити в наступному кварталі, без урахування сезонних змін?																
У цілому	24.7	11.8	16.3	8.2	10.3	25.3	9.9	6.0	7.1	44.4	29.9	20.0	31.6	38.8	39.3	40.6
Кредити МСП	20.3	7.2	16.9	5.0	16.3	24.3	10.4	5.8	25.6	38.5	29.6	26.3	21.0	39.8	36.7	34.2
Кредити великим підприємствам	15.2	11.7	13.1	5.9	7.3	22.6	11.8	-3.8	12.9	45.6	23.2	13.1	18.2	27.9	31.0	30.9
Короткострокові кредити	24.4	19.4	15.5	16.3	15.2	26.0	11.3	6.7	23.4	45.5	31.9	27.6	30.6	32.3	41.7	41.8
Довгострокові кредити	5.4	-5.9	8.4	-4.5	0.8	9.5	0.6	6.7	0.9	20.0	10.2	2.0	9.5	28.4	34.0	27.6
Кредити в національній валюті	26.5	16.7	13.4	14.1	13.7	24.2	10.4	8.5	22.1	48.0	33.4	29.8	33.9	40.8	41.1	39.4
Кредити в іноземній валюті	-4.6	-17.8	-3.7	-29.5	-14.2	-8.7	-29.7	-36.9	-8.2	-11.9	-1.1	-1.8	-3.0	11.0	16.2	19.1
Яким, на Вашу думку, було боргове навантаження у корпоративному секторі протягом кварталу, що закінчився?																
У цілому	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	13.5	15.5	10.6	16.5	1.0
МСП	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	-4.1	-2.1	-4.9	10.0	-10.8
Великі підприємства	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	25.7	22.5	23.8	28.1	19.2
IV. Кредитування домогосподарств																
Як змінилися стандарти схвалення заявок на кредити домогосподарствам протягом кварталу, що закінчився?																
Іпотечні кредити	-0.8	39.2	22.4	12.6	32.3	25.6	19.0	0.9	-13.4	0.2	-0.5	0.1	-20.5	-7.0	-6.7	-6.9
Споживчі кредити	-4.9	53.3	30.3	34.4	39.6	39.7	19.0	-6.4	-24.5	-8.1	-10.8	-17.4	-4.6	-24.3	-13.5	17.6
Як нижчезазначені фактори вплинули на зміну стандартів схвалення заявок на кредити фізичним особам протягом кварталу, що закінчився?																
Вартість ресурсів та балансові обмеження	—	—	—	—	—	22.9	35.7	6.2	5.0	—	-7.4	-8.2	-4.4	-9.2	-4.2	-22.5
Конкуренція з іншими банками	—	—	—	—	—	-2.2	0.8	-2.2	-15.0	—	-9.8	-19.9	-29.1	-10.6	-10.3	-15.5
Конкуренція з небанківськими установами	—	—	—	—	—	0.7	-3.5	0.0	-9.4	—	0.0	0.0	-4.9	-0.3	-3.7	-4.0
Очікування загальної економічної активності	—	—	—	—	—	41.8	36.0	16.3	-12.7	—	-13.7	-17.4	-1.2	-16.8	-4.7	-12.2
Інфляційні очікування	—	—	—	—	—	46.2	37.1	19.5	-3.5	—	-6.7	-8.2	2.2	-0.1	-1.9	-6.0
Курсові очікування	—	—	—	—	—	44.0	29.7	13.7	-2.0	—	-3.3	-5.0	2.8	0.1	0.4	-6.0

	Баланс відповідей, %															
	2013			2014			2015			2016			2017			
	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.	IV кв.	I кв.	II кв.	III кв.
Очікування ринку нерухомості	—	—	—	—	—	33.1	20.5	15.5	-10.1	—	-2.9	-2.5	0.1	-3.9	-4.0	-1.9
Очікування платоспроможності споживачів	—	—	—	—	—	48.7	46.3	24.8	-8.6	—	-8.1	-9.5	-3.0	-5.8	-7.8	-2.9
Як, на Вашу думку, зміняться стандарти схвалення заявок на кредити домогосподарствам протягом наступного кварталу?																
Іпотечні кредити	8.7	19.5	8.6	14.6	25.4	17.1	-6.6	-13.9	-11.5	-2.2	-3.3	12.3	-5.7	4.1	-5.2	-12.3
Споживчі кредити	-6.0	33.0	8.5	13.9	33.1	21.9	-6.7	-11.2	-5.6	-19.7	-18.1	-18.3	-13.9	-31.5	-10.8	-8.3
Як змінився рівень схвалення заявок на кредити домогосподарствам у кварталі, що закінчився?																
Іпотечні кредити	-1.9	-35.1	-16.9	-5.6	-41.0	-10.8	-14.9	-3.3	15.0	-0.1	0.0	14.4	21.7	7.3	7.3	6.8
Споживчі кредити	-4.1	-59.2	-41.3	-22.3	-45.3	-28.2	-15.4	11.6	28.7	-2.0	10.2	19.3	6.0	21.8	23.9	7.3
Як змінилися цінові та нецінові умови надання кредитів домогосподарствам протягом кварталу, що закінчився?																
<i>Іпотечні кредити</i>																
Процентні ставки за кредитами	-1.0	25.8	16.7	9.5	9.0	19.5	38.0	12.2	-3.9	-2.5	-13.8	-2.6	-24.8	9.3	-7.5	-13.4
Заставні вимоги	9.9	10.6	11.1	4.0	13.2	6.9	4.5	0.8	0.4	0.1	-0.5	0.0	0.0	-2.3	19.8	0.1
Строк кредиту	-3.2	2.5	3.4	3.5	0.8	1.7	8.9	0.4	0.5	0.1	0.1	-0.1	0.1	0.0	0.0	-0.1
Зміни непроцентних платежів	6.3	1.9	2.9	2.3	0.9	3.6	-1.3	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	0.0	0.0	0.0	0.0
Співвідношення суми кредиту до вартості іпотечної застави (LTV)	-1.3	7.5	6.1	6.3	12.5	6.0	2.4	0.4	0.2	0.4	-0.5	-4.1	0.0	0.0	0.2	0.1
<i>Споживчі кредити</i>																
Процентні ставки за кредитами	-8.3	21.5	20.3	32.1	14.4	36.6	46.1	3.5	-15.7	-6.0	-6.3	-4.7	-12.8	-29.0	-20.9	-21.1
Заставні вимоги	0.6	4.5	5.6	4.5	15.5	6.9	5.1	-0.8	0.2	0.1	0.0	0.0	0.0	0.0	-0.1	-2.2
Строк кредиту	-7.5	5.3	3.2	6.0	5.0	0.5	4.9	-0.1	-2.5	-2.7	-14.2	-9.7	-14.0	-6.5	-7.7	-3.1
Зміни непроцентних платежів	2.4	3.9	6.1	6.1	13.1	10.0	11.1	6.0	-3.8	3.0	-2.9	0.8	-3.1	-3.0	-1.1	-5.4
Розмір кредиту	-5.5	23.3	23.9	8.5	20.5	18.0	7.3	2.6	-11.3	-15.4	-15.6	-24.3	-11.4	-9.3	-18.3	-22.4
Як змінився попит домогосподарств на кредити у кварталі, що закінчився, без урахування сезонних змін?																
Іпотечні кредити	-5.4	-29.7	-31.3	-29.3	-34.3	-23.7	-6.1	-5.2	2.8	-0.4	14.3	16.9	24.7	15.3	42.8	37.4
Споживчі кредити	18.9	-6.8	-39.5	-17.8	-37.0	-36.1	-9.0	7.7	23.6	20.2	25.7	15.3	22.4	21.7	45.7	4.6
Як нижчезазначені фактори вплинули на зміну попиту домогосподарств на кредити у кварталі, що закінчився?																
<i>Іпотечні кредити</i>																
Зміна процентних ставок	0.3	-22.1	-26.4	-5.0	-11.5	-5.7	-15.8	-11.2	-9.7	0.0	11.2	2.8	24.8	24.5	10.5	14.3
Перспективи розвитку ринку нерухомості	-8.5	-15.1	-4.0	-39.8	-16.0	-11.1	-12.7	-4.2	0.4	0.0	0.5	2.7	3.0	12.4	15.2	15.4
Споживча впевненість	-14.3	-24.1	-25.2	-38.1	-13.0	-38.4	-14.1	-10.0	-0.8	-13.0	0.4	2.7	2.8	6.0	8.9	8.4
Заощадження домогосподарств	9.6	-13.4	-41.2	9.4	-2.5	-22.6	1.1	-10.0	-0.2	-12.5	-2.9	0.1	3.1	5.3	7.6	3.2
Кредити від інших банків	8.2	5.7	-0.8	-2.8	-2.7	-3.5	1.2	1.4	0.7	0.1	0.0	2.5	0.4	9.0	0.9	2.7
<i>Споживчі кредити</i>																
Зміна процентних ставок	17.6	-18.8	-34.6	-8.9	-14.5	-28.6	-18.9	-7.9	2.7	-7.1	8.9	5.0	9.0	24.0	24.9	25.8
Споживча впевненість	5.4	-22.8	-58.5	-28.8	-20.5	-19.1	-27.5	-4.5	8.1	12.2	8.7	13.8	19.1	13.4	27.2	24.3
Витрати на товари тривалого користування	8.9	-2.4	-12.6	-26.5	-19.1	6.8	-5.2	7.4	15.5	23.6	13.1	1.5	12.9	19.2	17.5	10.5
Купівля іноземної валюти	0.8	18.3	-18.5	-23.5	-4.9	5.9	1.1	4.4	7.8	10.9	8.4	3.3	-2.5	2.0	9.2	-0.9
Заощадження домогосподарств	9.1	-3.1	-44.2	-25.2	-3.6	-26.0	-1.4	-10.1	2.8	3.6	3.7	1.5	18.9	6.4	5.8	4.6
Кредити від інших банків	-6.6	8.8	0.7	-7.9	1.5	-3.0	-1.0	-4.5	5.9	0.0	0.2	1.1	2.5	11.7	-1.6	-9.2
Як, на Вашу думку, зміниться попит домогосподарств на кредити в наступному кварталі, без урахування сезонних змін?																
Іпотечні кредити	11.2	-23.0	12.9	-19.6	-12.1	4.1	0.3	-2.5	0.0	10.9	6.5	3.9	7.9	30.0	34.6	14.9
Споживчі кредити	21.4	-15.8	24.0	-3.3	5.4	1.3	4.5	17.5	-0.5	21.1	31.4	25.4	23.2	44.2	52.9	39.3
Яким, на Вашу думку, було боргове навантаження у секторі домогосподарств протягом кварталу, що закінчився?																
У цілому	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	2.9	0.1	-1.0	6.3	6.0